

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 1. Christus in Cruce Ecclesiæ suæ fundavit ædificum & quidquid in eo boni commendatur: eo modo quo pro maiori securitate fundauerat super mare totam vniuersi machinam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

Christus in Cruce totum Ecclesia sue fundavit ad firmam & quidquid in eo boni commoventur: eo modo quo pro maiori securitate fundaverat super mare totam universi machinam.

est, fundamentum esse debere multo solidius, quam id quod illi superponitur. Et quamvis Christus Dominus discrimen statuerit inter sapientem & stultum, quod hic edificet super arenam, mobilem & leuem, ille vero super petram solidam, rupemque fortem, quam infringere nequeant venti, turbines, & procellae tempestatum: & certum est, quod terra maris sit & aquis constantior: terra etenim ea est super quam collocantur & quiescunt montes, lapides, ferrum, plumbum, & stat in aeternum immobilis. Aquae vero fluidae sunt, ut nec firmo queas pede super illas obambulare, adeoque mobiles, ut illas ventus hinc & illuc dispergat. D. Chrysof. tamen interpretatur hanc ad litteram intelligendam: quod realiter fundetur super mare quod etiam Thales Milesius vms de septem Graeciae sapientibus opinatus est, de quo disputat Aristoteles: vnde multi De Stoics Graeci tenebant, quod sicut navis aut lignorum congeries mari superposita, super illud fluctuat & fulcitur ne mergatur: sic & terra & hoc repetere videtur David: Qui fundavit terram super aquas. Patres vero Latini his fidem non adhibent, hanc ad litteram debere intelligi, sed dici quod terra fundetur super aquas, quia tota terrae firmitas, virtus, & substantia fundatur in mari: quia terra ex se frigida est & arida, & per consequens si ipsa sola existeret non posset seipsam conservare; nec enim aliud esset, quam mens pulvis, qui tam modica nimirum firmitate, ut vnicus ventus flatus illum abripiat, nec similiter virtute polleat quae vel vnicam herbam plantamque, exigentiam licet instar aciculae produceret. Mare virtutem illi tribuit, etenim de mari scantur aquae, quae totam penetrant terram & flumina quae verè dixerit esse ut venas corporis, & haec quidem aquae illam comprimunt, conglobant, & solidant, aquae haec virtutem illi ministrant quae producat arbores, plantas, flores, & herbas, ita ut ex veritate quis dixerit, nihil in terra viride germinare quod non in aquis fundetur, sine hoc sine illo modo, vnde verè & proprie dicitur quod Deus terram fundaverit & hanc universi machinam super mare, & hoc inquit D. Chrysof. summam sapientiam, ut ita tempestivè & ab ipso orbis exordio disponderet intellectus per opera naturae, ad opera gratiae; insulam etenim est, ut illa tanquam inferiora his serviant, quae gradus sunt & ordinis eminentioris; & qui perest in ordine naturae rem adeo mobilem ac instabilem, ut aquae sunt, tanquam efficere virtutis, ut super illas terrae fundaret stabilitatem, mundi & firmam.

Loquentis flumen & antesignanus D. Chrysof. qui licet dote claruerit singulari, ad exponenda S. Scripturae mysteria, tamen legitima modum excellit & scriptum superat in expositis. D. Paul. epistolis, ut ille, qui saepe numero dum illis enodandis inagilaret, visibiliter inveniit sibi adstantem D. Paulum ad aures ei colloquentem) ex industria aggressus est dare consensum illorum verborum in quibus D. Paulus Ciceronem appellat, virtutem Dei: sic enim ait: *Veritas Crucis perennibus suis est; in autem qui ipsi sunt, id est nobis Dei virtus*. Et haec est ratio rationem, quia virtus Dei ea est, quae cuncta sustentat & conferuat, & super quam omnia fundantur creatura, iuxta illud eiusdem Apostoli: *Terra omnia verbo virtutis sua*. Crux autem ea est, super quam Deus totius Ecclesiae, omnique boni statit vniuersum: etenim per Crucem esse habet, & per eius virtutem conseruatur & quantum quia Deus hanc habebat voluerat, voluit ab initio mundi (si D. Chrysof. credimus) eo modo procedere in operibus naturae, ut ea nobis profundum hoc gratiae mysterium declararent. Primum, ex primis visibilibus operibus, fuit terrae fundatio, quam Deus terram, stabilem, & immobilem fundare, voluit de qua dicitur: *Terra in aeternum stat*. Hanc terram supra quid fundavit? Quae basis illius? Perlege cum D. Chrysof. S. litteras, & inuenies pelagus eius esse fundamentum: clarissime hoc dicit, a quo longe semouendum est omne mentium. Propheta Regius: *Domini est terra & fundavit eius orbis terrarum, & vniuersi qui habitant in eo*; quia ipse super maria fundavit eum, & super flumina preparavit eum. Vel ut alij loquuntur: *Stabilis eum*. Domini est terra, & quidquid eius termino comprehenditur: homines, animalia, plantae, montes, praeta &c. Quia ipse horum omnium auctor est & fabricator. Ex supra per quid hanc omnia stabiliuit? *Super Maria*. Quamvis Maria dicat plurali, tamen idem est quod mare: nam ipse Spiritus S. ibidem ait: *Conspicimus aquarum appellavit maria*. Parcat multi Deus, in quam casit hoc sapientiam, velle fundare terram super aquas: Omni vero vetiss

tem: possit in ordine gratiarum alia non minor operari mirabilia. Hoc dico Crucis esse mysterium.

II. **C**rucis fundamentum est Ecclesia. Nonnum Conditor intendit mundum fundare, nempe S. Ecclesiam, ubi nova haberetur natura, nova vita, nova scientia, negotia nova, contractus novi, idque tanta fortitudine, ut Fortia inferi non prevalerent adversus eam. In qua ita constantem essent incolae, ut mons Sion, sic psallente David. Quale futurum gignit fundamentum adificij adeo constantis & solidi? Ad hoc Crucem erigit, quae est mare amarum, mare in quod omnia delinunt flumina peccatorum, tribulationum, adversitatum & ignominiarum. Narrat Suidas quod Athenienses, quos mundus coluit ut omnium sapientissimos, viro pauperi, quem omnes opprobriant adversitates, iactura bonorum, famulis, honore filiorum domus, & vix illi inquam Crucem superimponerent; hanc etenim celebrabant ut mare tribulationum, adversitatum, & calamitatum: imo & in Christo hoc advertimus: nam cum ad illam pervenit, a Propheta talis videtur, et eum nominat *Vicum dolorem*, in quo cruci affixum omnes timeant, sicut dicitur & affixionum: vade in illa suspensus exclamare possunt: *Veni in altitudinem maris*. Hoc mare peccatorum, cruciatuum & ignominiarum statum ut noni mundi & Ecclesiae suae fundamentum. Hic solidatur *Universi qui habitant in ea*; tota etenim soliditas & Ecclesiae consistentia nascitur, de Crucis, omnisque virtus qua possit fructum profert copiosum. Hinc flumina scaturiunt Sacramentorum, quibus rigatur ipsa & secundatur; hinc fontes ebulliunt gratiarum, remissio culpae, iustificatio peccatorum, gratia iustorum, gloria demique beatorum. Hinc emanat fides Patriarcharum, spes Prophetarum, charitas Apostolorum, fortitudo Martyrum, scientia Doctorum, perseverantia Confessorum, penitentia Monachorum, puritas Virginum: *Cruce sua sic audio perorantem D. Leonem Pontificem: fons est omnium benedictionum, & omnium causa gratiarum*. Quomodo idcirco, ut dixit Apostolus: *Nos autem gloriosi oportet in cruce Domini nostri Iesu Christi, in quo est salus, vita & resurrectio nostra*. Hoc est illud fundamentum, *ut aqua terra sic Crucis orbem sustinet*: ita D. Chrylost. Ita ut nulla sit fides, nulla spes, nulla charitas, poenitentia nulla, nulla remissio peccatorum, nisi per Crucem, nec una bonae cogitationis potest herbula in anima pullare, quae non ab ipsa dependeat. Idcirco nomen eximiet: D. Ch. y. est. Cruci impendendum est *Cruce fundamentum Ecclesiae*.

III. Athenienses quid per Crucem significarent.

D. Leo Ser. 8. de i. aff. post. mod.

D. Cyr. R. Hode. Graeco. Tom. 3.

§. 2. *Maiori proprietate vocatur Crux Christi arbor vitae spiritualis Ecclesiae, quam illam quam Deus plantavit in paradiso ad vitam corporea conservationem.*

EX praedictis declarat D. Augustinus, illa veritas illius: *Secundum Aes ligni vita erunt dicitur puli mei*: quae de Cruce intelliguntur, quae probante D. Damasceno veritas vocantur *Lignum vitae*, quam arbor illa quam Deus in medio Paradisi collocavit, ad vitam corporalis conservationem. Afferit Deus tanto tempore populum suum victurum, id est Ecclesiam suam, quanto durabit arbor illa: vix pretiosa in illa enim atque de ex illa dependet. Hinc rationem recipimus quae Evangelista D. Ioann. testatur Christum proposuisse Nicodemo. Erat Nicodemus Princeps Synagoga bonae viri intentionis, & militate conspicuus, quomodo enim esset Magister in Israel, cognovit tamen Christum dignitate Magisteri superiorem etenim iste poenitentis eius operibus intellexit & creditur esse Magistrum de caelo: venisse nos vitam aeternam ab eo audire: quem inlustrat verget ut adest in vera instruat Theologia. Hanc enim illi Christus praelegere; atque primum eius hanc principium, necessarium requirit nomen esse, novam natiuitate in novum mundum, novos homines, novam vitam, novum agendi modum, novam denique negotiorum: *Amen dicitur ut quis renatus fuerit deo, non possit introire in regnum Dei*. Obstupescit Nicodemus, & exclamat: *O Domine quomodo possunt haec fieri? Quomodo possit homo nasci, cum sit senex? Quomodo est haec Domine doctrina quam profertis? Axioma est philosophicum, quod in contrariis sci. ntis incipiendum sit a facilliori & frequentiori: sicut qui ascendit in altum incipit a gradibus terrae vicinioribus. Hoc quod tibi ut principium proponis, tanquam patitur difficultatem, et dicam merito: *Quomodo possunt haec fieri? Fallacis o Princeps, respondet Redemptor noctes, quae enim tibi praedico, nisi magis communi, ut ordinaria huius Theologiae, etiamque Alphabetae, & hic primus est gradus ita terere proximum, ut illum possis capere ex rebus in animo aeternum in domesticis: in tantum ut tibi possim dicere, quod huc usque tibi non nisi retenta praedico, ut *Tyrana dixi vobis*. Non oportet regnum Dei possidere, si non possideat, oportet ut sit filius Dei, & huiusmodi.**